

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: P. H.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 9. 2021, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2021, č.j. X. Tímto rozhodnutím byl žalobci podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) a ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) odňat invalidní důchod

ode dne 2. 8. 2021 s ohledem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice ze dne 20. 7. 2021, podle něhož poklesla žalobci pracovní schopnost pouze o 20 %.

2. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítal, že invalidní důchod III. stupně mu neměl být odebrán, jelikož jeho zdravotní stav nebyl správně při kontrolním posouzení zhodnocen. Bez ohledu na provedený operační zákrok na páteři má tuto těžce degenerativně poškozenou na více místech. Vyhodnocený pokles pracovní schopnosti o 20 % neodpovídá skutečnému stavu. K posudkovému lékaři nebyl přizván, zdravotní stav nebyl podrobně zkoumán. Jelikož zdravotní obtíže neustoupily, čekají ho další operace páteře.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve popsala právní úpravu týkající se posuzování nároku na invalidní důchod a posléze osvětlila důvody, které vedly orgán I. stupně k zamítavému rozhodnutí, jakož i důvody, pro které žalovaná zamítla námitky žalobce podané proti uvedenému rozhodnutí. Žalobcem napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 21. 9. 2021, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který došel k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak nejde o invaliditu, neboť pracovní schopnost žalobce poklesla toliko o 20 %. Při hodnocení zdravotního stavu bylo odkázáno na doložený neurochirurgický nález ze dne 20. 5. 2021. Obligatorní účast posuzované osoby u posouzení není předepsána.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s. Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 23. 2. 2022, ev. č. SZ/2021/1474-HK-8.
5. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise neodpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, když míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 20 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti byl shledán stav po dekompresi obratlů L3/4/5 zleva dne 7. 10. 2020 pro těžkou lumbální spinální stenózu ve více etážích dle MR (magnetická rezonance), s neurogenními klaudikacemi, s příznivým efektem operace, s reziduálními bolestmi v zádech, bez závažného neurodeficitu. Posudková komise posudek zpracovala ke dni 2. 8. 2021. Komise rovněž popsala důvody, pro které nelze funkční postižení páteře žalobce hodnotit vyšším procentem, který by mohl být podkladem uznání invalidity.
6. Při jednání soudu dne 26. 4. 2021 žalobce uvedl, že kontrolní posouzení invalidity bylo provedeno jen o několik dní dříve, než podstoupil vyšetření páteře magnetickou rezonancí a na to mu primář neurochirurgického oddělení poskytl lékařskou zprávu ze dne 7. 10. 2021. Z vyšetření a této zprávy plyne, že obtíže s páteří jsou rozsáhlé a trvalé, je nutno je (operativně) odstraňovat postupně. Nebylo tak na místě uzavřít, že jeho zdravotní stav se po operaci zlepšil a není třeba invalidního důchodu. Bolesti přetrvávají. Pokud by OSSZ vyčkala výsledků vyšetření, nedošlo by k pochybení. Ke zpoždění ve vyšetření došlo v důsledku vytížení zdravotnických zařízení po čas pandemie Covid-19, k tomu měla

žalovaná přihlédnout a případně posečkat s rozhodnutím. Dále uvedl, že v blízké době podstoupí další kontrolní vyšetření páteře.

7. K možným prodlením při vyšetření žalobce žalovaná uvedla, že žalobce má možnost podat novou žádost o přiznání invalidního důchodu s tím, že tento mu může být přiznán i za dobu dřívější než od podání (nové) žádosti. To samozřejmě za podmínky, že žalobce bude posudkem lékaře shledán invalidním.
8. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.
9. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
10. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
12. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
13. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV

(§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58 (dostupné i z www.nssoud.cz): „*Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.*“

14. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 23. 2. 2022 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti o 20 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobce pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska stav popsáný v odstavci 5 odůvodnění rozsudku shora. K tomuto nemá krajský soud co dodat, neboť sám nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobce ani nenamítal.
15. Pokud jde o namítané nezohlednění lékařské zprávy ze dne 7. 10. 2021, je předně třeba k uvedenému poznamenat, že byla vydána skutečně až poté, co zdravotní stav žalobce byl opakovaně posouzen orgány žalované.
16. Jelikož je v soudním řízení posuzován stav, při kterém u žalobce došlo k odnětí invalidního důchodu, je na místě, aby soud v rozumných mezích zhodnotil stav dřívejší oproti stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. Ze správního spisu se podává, že žalobce první žádost o přiznání invalidního důchodu podal dne 30. 11. 2020. V pracovní neschopnosti byl trvale od 2. 3. 2020 a dne 7. 10. 2020 podstoupil operaci páteře, již shora uvedenou. Posudkový lékař OSSZ Pardubice v posudku ze dne 25. 1. 2021 uvedl, že pracovní schopnost poklesla o 70 %. Invalidní důchod byl přiznán od data podání žádosti, a to v souvislosti se stavem po operaci páteře. Posudek byl stanoven s platností do 1. 6. 2021. V posudku je rovněž uvedeno, že kontrola zdravotního stavu se bude konat za 6 měsíců, kdy je předpokládána úplná stabilizace zdravotního stavu a návrat pracovní schopnosti. Z výše uvedeného popisu věci se spíše podává, že následné odnětí invalidního důchodu nemohlo pro žalobce představovat jakkoli neočekávaný krok.
17. Následný (dle časového předpokladu) posudek o invaliditě ze dne 20. 7. 2021 stanovil míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 20 %. Posudek vyšel z propouštěcí zprávy vydané Léčebnými lázněmi Bohdaneč a.s. ze dne 16. 3. 2021 a z kontrolního ambulantního nálezu neurochirurgické ambulance ze dne 20. 5. 2021. Ze zpráv se nepodávají obtíže s páteří později patrně popsané ve zprávě ze dne 7. 10. 2021, na niž nyní žalobce odkazuje.

18. Obecně vzato je třeba vycházet ze skutkového (zde zdravotního) stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Byť v tomto případě lze pochopit, že z důvodu opatření souvisejících s onemocněním Covid-19 mohlo dojít k určité prodlevě s vyšetřením žalobce. Jak však uvedeno výše, posudkoví lékaři PK MPSV k této pozdější zprávě v rámci posudkového zhodnocení přesto přihlédl. Ani přesto však nedospěli k závěru, že by se z této zprávy měla podávat skutečnost zhoršeného zdravotního stavu žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí, resp. posudkově rozhodných změn zdravotního stavu. Ani z doložené lékařské zprávy neurochirurgické ambulance se podle Posudkové komise nepodává, že by u žalobce byly ve sledovaném období přítomny funkčně významné stavy zdravotního postižení odpovídající posudkovým kritériím nějakého stupně invalidity. Posudková komise MPSV tedy správně posuzovala aktuální zdravotní stav žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí, neboť invaliditu nelze přiznat pouze na základě očekávání vývoje zdravotního stavu v budoucnosti. Žalobce, pokud se domnívá, že se jeho zdravotní stav skutečně ode dne vydání napadeného rozhodnutí zhoršil, má možnost znovu si zažádat o přiznání invalidního důchodu, přičemž tato bude v novém řízení řádně posouzena.
19. Lze jistě pochopit určitou frustraci z odebrání invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter onemocnění žalobce se může projevovat dlouhodobým zhoršením zdravotního stavu a bolestmi. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále). Pokud v rámci pravidelného posouzení zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění vyjde najevo skutečnost, že zdravotní stav se objektivně zlepšil, resp. že pracovní schopnost posuzované osoby nebyla stejná nebo vyšší než 35 %, nelze tuto osobu považovat za invalidní, a tudíž nelze ani ponechat v platnosti nárok na invalidní důchod. V opačném případě by totiž stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti pozbývalo smyslu.
20. Žalobce rovněž namítal, že k posouzení jeho zdravotního stavu nebyl přizván v případě posouzení lékařem žalované v řízení o námitkách. Komisi pozván byl a byl přítomen.
21. Pokud jde o nutnost osobní přítomnosti posuzované osoby dokonce i u posudkové komise, je třeba uvést, že tato přítomnost nemusí být vyžadována vždy. Ostatně jak již setrvale judikuje NSS, pravidlo osobní přítomnosti posuzované osoby při jednání posudkové komise nemůže platit bezvýjimečně. Vždy je totiž třeba vycházet z konkrétních okolností daného případu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-8). Tím méně nelze spatřovat pochybení v neúčasti posuzovaného při kontrolním vyšetření po prodělané operaci, při které byl předpoklad zlepšení zdravotního stavu, jenž se ostatně podával z kontrolních lékařských zpráv dokládáných po prodělané operaci páteře dne 7. 10. 2020. Soud tak nemá za to, že žalobce byl tímto postupem zkrácen na svých právech. Této žalobní námitce soud nedává za pravdu, neboť není přesvědčen o tom, že případná osobní přítomnost žalobce u posudkového lékaře mohla přinést podstatný zvrat v závěrech, které byly přijaty na základě lékařských odborných vyšetření a zpráv.

22. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobce spojené s jeho onemocněním. Lze pochopit, že případné odnětí invalidního důchodu při dočasném zlepšení zdravotního stavu se může žalobci jevit jako nespravedlivé, a to zvláště při vědomí jiných zdravotních postižení trvalého nebo alespoň stagnujícího charakteru. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňoval. Nicého to však nemění na tom, že žalobce, pokud má za to, že se jeho zdravotní stav zhoršil a odůvodňuje přiznání invalidního důchodu, má možnost podat si u místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení novou žádost o přiznání invalidního důchodu. Účelem tohoto soudního řízení však není měnit či jinak napravovat rozhodnutí správních orgánů s odkazem na lékařské zprávy vydané po datu vydání napadeného rozhodnutí.
23. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
24. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 26. dubna 2022

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce